

Bosna i Hercegovina
Federacija Bosne i Hercegovine
TUZLANSKI KANTON
KANTONALNI SUD U TUZLI
Broj: 03 0 U 023775 23 U
Tuzla, 03.01.2024. godine

Kantonalni sud u Tuzli, prilikom nejavnog rješavanja po sudiji pojedincu Predragu Krsmanoviću, uz sudjelovanje zapisničara Edine Hasić, u upravnom sporu pokrenutom po tužbi tužioca **N.H.**, sina S., iz T., ..., zastupanog po punomoćniku Mirzi Hrustiću, advokatu iz Tuzle, ul. M. Maka Dizdara 54. (Stupine B-7), protiv rješenja tuženog **Federalnog ministarstva razvoja, poduzetništva i obrta Mostar**, broj UP-II-07-04-6/23, od 24.05.2023. godine, u upravnoj stvari obnove postupka izdavanja odobrenja za obavljanje obrtničke djelatnosti, dana 03.01.2024. godine donio je sljedeću

P R E S U D U

Tužba **SE ODBIJA.**

O b r a z l o ž e n j e

Protiv osporenog akta bliže opisanog u uvodu presude, kao konačnog u upravnom postupku, tužilac je ovom sudu, dana 05.07.2023. godine, putem naprijed navedenog punomoćnika, podnio dozvoljenu i blagovremenu tužbu za pokretanje upravnog spora.

Iz navoda tužbe slijedi da se osporeni akt pobija zbog nepravilno i nepotpuno utvrđenog činjeničnog stanja, pogrešne primjene materijalnog prava i povrede odredaba upravnog postupka.

U tužbi se, između ostalog, posebno ističe: da je tužilac vlasnik i posjednik parcele označne kao k.č. 829/5, oranica/njiva, upisana u Posjedovni list K.O. ..., na je izgrađena porodična kuća tužioca, u kojoj on živi sa svojom porodicom; da međusobna udaljenost između porodične kuće tužioca i kuće u kojoj N.H. obavlja putem Obrtničke radnje ..., iznosi 3-4 metra; da vlasnik te obrtničke radnje obavlja poslove koji „podrazumijevaju korištenje punila, otapala, boja, temeljnim premaza i lakova i drugih hemijskih preparata“ koji „imaju jak i neugodan miris koji se širi u okolinu“; da poslovi lakiranja koji se obavljaju u neposrednoj blizini kuće tužioca „podrazumijevaju dugotrajne lakirerske pripreme“ koje se obavljaju „uz upotrebu šmirgl papira ili brusilica“, da postupak farbanja „podrazumijeva upotrebu kompresora i drugih mehaničkih uređaja koji izazivaju buku, i da svi ti radni procesi „stvaraju prašinu i dovode do isparavanja koja sadrže štetne hemikalije, uključujući isparljive organske spojeve (VOC), koji mogu oštetiti pluća, kožu i oči“; da zbog tih radova „tužitelj ne može mirno i normalno živjeti u svojoj kući, ne može boraviti u dnevnom boravku, spavaćoj sobi a o balkonu da ne pričamo od prekomjerne buke i neugodnih i za zdravlje štetnih mirisa koju proizvode aparati sa kojima se obavlja posao“, a ne može otvoriti prozor zbog štetnih emisija koje se ispuštaju prilikom lakiranja; da se navedeni vlasnik obrta „ne pridržava nikakvog radnog vremena, tako da svoj rad zna obavljati i u 11 sati naveče, vikendom, pa čak i na dane vjerskih praznika, kao što je Bajram“; da je tužila zbog buke „zvao policiju na desetina puta ali mu ni to nije pomoglo zato što je otac od vlasnika radnje policajac u nadležnoj policijskoj stanici“; da tužilac ima svojstvo stranke na osnovu odredaba člana 48. Zakona o upravnom postupku („Službene novine Federacije BiH“ broj 2/98, 48/99 i 61/22), i ima „direktan pravni interes da radi zaštite svojih vlasničkih prava i interesa, u skladu sa čl. 48. ZUP FBiH učestvuje u postupku izdavanja odobrenja za rad A.H.“ za obavljanje predmetne obrtničke djelatnosti.

Tuženi je u odgovoru na tužbu predložio da se tužba odbije kao neosnovana.

Tužba nije osnovana.

Nakon što je razmotrio tužbu, odgovor na tužbu i sve upravne spise, sud je ispitao zakonitost osporenog rješenja, pa je, cijeneći zahtjev, navode i razloge istaknute u tužbi i odgovoru na tužbu, te s tim u vezi odlučne činjenice, dokaze i podatke iz predmetnih upravnih spisa, odlučio kao u izreci presude iz slijedećih razloga:

Iz stanja u spisu slijedi da je osporenim aktom tuženog, koje je konačno u upravnom postupku, odbijena žalba tužioca izjavljena protiv prvostepenog zaključka Službe za ekonomski razvoj, poduzetništvo i poljoprivredu, Grada Tuzla broj 04-1716349/22-MP od 16.03.2023. godine, kojim je, kao nedozvoljen, odbačen prijedlog tužioca za obnovu upravnog postupka.

Iz činjenica predmeta slijedi: da je tužilac, dana 28.02.2023. godine, prvostepenom organu podnio prijedlog za obnovu postupka okončanog rješenjem prvostepenog organa broj 04-17-16349/23, od 12.09.2022. godine, kojim je A.H. iz T. odobreno obavljanje obrtničke djelatnosti, odnosno osnivanje obrtničke radnje ..., sa sjedištem u T., ul. ...; da je prijedlog za obnovu podnesen iz razloga propisanog odredbama člana 246. tačka 9. Zakona o upravnom postupku („Službene novine Federacije BiH“ broj 2/98, 48/99 i 61/22); da je prvostepeni organ u postupku po prijedlogu utvrdio da se isti podnosi zbog tvrdnji tužioca da obrtnička djelatnost, koju pomenuti obrtnik obavlja na parceli pored parcele tužioca, utiče na zdravlje tužioca, da ga ometa u pravu vlasništva, da se stvara buka i ispuštaju štetne emisije, te da za obavljanje djelatnosti, koja je odobrena rješenjem povodom kojeg je podnesen prijedlog za obnovu postupka, nisu ispunjeni minimalni tehnički uslovi za rad; da je prvostepeni organ u postupku po prijedlogu takođe utvrdio da, shodno odredbama člana 11. Zakona o obrtu i srodnim djelatnostima u Federaciji Bosne i Hercegovine, tužilac u postupku povodom kojeg je stavljen prijedlog za obnovu nije imao svojstvo stranke u postupku, zbog čega je ocijenio da tužilac nije lice ovlašteno za izjavljivanje prijedloga za obnovu postupka, te zaključkom odbacio prijedlog kao nedozvoljen, uz napomenu da se sva rješenja u vezi sa obavljanjem obrta, u roku od tri dana od dana upisa u Obrtni registar, dostavljaju nadležnim inspekcijским organima, te da je članom 17. stav 3. Zakona o obrtu i srodnim djelatnostima u Federaciji Bosne i Hercegovine propisano da nadležni inspekcijски organ, najkasnije u roku od 30 dana od dana prijema rješenja, u redovno inspekcijском pregledu utvrđuje ispunjenost minimalnih uslova, tako da u konkretnom slučaju, nadležna inspekcija inspekcijском pregledu „može djelovati preventivno, korektivno ili represivno prema subjektu nadzora - obrtniku, te na koncu donijeti i rješenje o zabrani obavljanja određene djelatnosti, o zatvaranju prostora ili zabrani upotrebe uređaja i opreme ili donijeti rješenje kojim se odmah zabranjuje obavljanje djelatnosti zbog povrede sanitarno - zdravstvenih i tehničkih uslova, zbog kojih mogu nastati teže posljedice po zdravlje i život ljudi, dok se utvrđeni nedostaci ne otklone.

Protiv prvostepenog rješenja tužilac je izjavio žalbu tuženom iz razloga koji su slični onima koje iznosi u tužbi.

Odlučujući o žalbi tuženi je istu osporenim aktom odbio kao neosnovanu, nalazeći da je prvostepeni akt u svemu pravilan i zakonit.

Imajući u vidu izloženo, sud je ocijenio da nije osnovan nijedan od razloga iz kojih se pobija predmetni osporeni akt tuženog.

Naime, odredbama Zakona o upravnom postupku („Službene novine Federacije BiH“ broj 2/98, 48/99 i 61/22), propisano je:

Član 48.

Stranka je osoba po čijem je zahtjevu pokrenut postupak ili protiv koje se vodi postupak, ili koja radi zaštite svojih prava ili pravnih interesa **ima pravo da učestvuje u postupku**.

Član 246.

Postupak okončan rješenjem ili zaključkom protiv koga nema redovnog pravnog lijeka u upravnom postupku (konačno u upravnom postupku) obnovit će se:

1) ako se sazna za nove činjenice, ili se utvrdi ili stekne mogućnost da se upotrijebe novi dokazi koji bi, sami ili u vezi s već izvedenim i upotrijebljenim dokazima, mogli dovesti do drugačijeg rješenja da su te činjenice, odnosno dokazi bili izneseni ili upotrijebljeni u ranijem postupku;

2) ako je rješenje doneseno na osnovu lažne isprave ili lažnog iskaza svjedoka ili vještaka, ili ako je došlo kao posljedica nekog djela kažnjivog po krivičnom zakonu;

3) ako se rješenje temelji na presudi donesenoj u krivičnom postupku ili u postupku o privrednom prestupu, a ta presuda je pravosnažno ukinuta;

4) ako je rješenje povoljno za stranku doneseno na osnovu neistinitih navoda stranke kojima je organ koji je vodio postupak bio doveden u zabludu;

5) ako se rješenje organa koji je vodio postupak temelji na nekom prethodnom pitanju a nadležni organ je to pitanje kasnije riješio u bitnim tačkama drugačije;

6) ako je u donošenju rješenja učestvovala službena osoba koja je po zakonu morala biti izuzeta;

7) ako je rješenje donijela službena osoba nadležnog organa koja nije bila ovlaštena za njegovo donošenje;

8) ako kolegijalni organ koji je donio rješenje nije rješavao u sastavu predviđenom važećim propisima ili ako za rješenje nije glasala propisana većina;

9) ako osobi koja je **trebala da sudjeluje u svojstvu stranke nije bila data mogućnost da sudjeluje u postupku**;

10) ako stranku nije zastupao zakonski zastupnik a po zakonu je trebalo da je zastupa;

11) ako osobi koja je sudjelovala u postupku nije bila data mogućnost da se pod uslovima iz člana 16. ovog zakona služi svojim jezikom.

Član 253.

(1) Kad organ koji je nadležan za rješavanje o prijedlogu za obnovu primi prijedlog, dužan je da ispita da li je prijedlog pravovremen i izjavljen od ovlaštene osobe i da li je okolnost na kojoj se prijedlog temelji učinjena vjerovatnom.

(2) Ako uslovi iz stava 1. ovog člana nisu ispunjeni, nadležni organ će svojim zaključkom odbaciti prijedlog.

(3) Ako su uslovi iz stava 1. ovog člana ispunjeni, nadležni organ će ispitati da li su okolnosti, odnosno dokazi koji se iznose kao razlog za obnovu takvi da bi mogli dovesti do drugačijeg rješenja, pa ako utvrdi da nisu, odbit će prijedlog svojim rješenjem.

Iz sadržaja odredaba člana 48. Zakona o upravnom postupku proizilazi da se strankom u upravnom postupku smatra osoba po čijem zahtjevu je pokrenut postupak ili protiv koje se vodi postupak, ili koja radi zaštite svojih prava ili pravnih interesa **ima pravo da učestvuje u postupku**.

U konkretnom slučaju tužilac se i po shvatanju suda ne može smatrati strankom u postupku u kome je doneseno rješenje povodom kojeg je stavljen prijedlog za obnovu postupka.

Ovo stoga što tužilac u tom postupku nije ni osoba po čijem zahtjevu je pokrenut postupak, ni osoba protiv koje se vodi postupak, ni osoba koja radi zaštite svojih prava ili pravnih interesa **ima pravo da učestvuje u postupku**.

Da bi se neka osoba smatrala osobom koja radi zaštite svojih prava ili pravnih interesa **ima pravo da učestvuje u postupku** nije dovoljno da ta osoba smatra da su joj donošenjem nekog upravnog rješenja povrijeđena neka konkretna prava ili pravni interesi, nego je potrebno da to pravo proizilazi iz nekog konkretnog materijalnog zakona, ili na zakonu zasnovanog podzakonskog propisa.

U suprotnom, kada se ove odredbe ne bi tumačile na taj način, sud smatra da bi bila ugrožena ne samo **efikasnost**, nego i **cilj i svrha** vođenja upravnog postupka, jer bi postojala

moгуćnost da se u bilo kojoj vrsti upravnog postupka pojave osobe koje smatraju da, radi zaštite svojih prava ili pravnih interesa, **imaju pravo da učestvuje u nekom konkretnom upravnom postupku**, te da izjavljivanjem žalbi i pokretanjem upravnih sporova **uspore i usložne** vođenje upravnog postupka i otežaju strankama u postupku **ostvarivanje njihovih zakonskih prava i pravnih interesa, ili ostvarivanje nekog javnog interesa**.

S tim u vezi, sud podsjeća da je upravni postupak po svojoj svrsi, suštini i prirodi u najvećem broju slučajeva hitan, i da načelo efikasnosti postupka, koje je predviđeno odredbama člana 6. Zakona o upravnom postupku („Službene novine Federacije BiH“ broj 2/98, 48/99 i 61/22), od tijela koja rješavaju u upravnim stvarima zahtijeva da osiguraju **efikasno ostvarivanje prava i interesa** građana, preduzeća (društava), ustanova i drugih pravnih lica, zbog čega bi uključivanjem u upravni postupak osoba koje u nekoj konkretnoj stvari **nemaju** na zakonu ili drugom propisu zasnovano **pravo da učestvuju** u postupku moglo dovesti i do povrede ovog važnog načela upravnog postupka.

Pored toga, u slučaju tako širokog tumačenja odredaba člana 48. Zakona o upravnom postupku, sud smatra da procjena podobnosti neke osobe da bude stranka u nekom konkretnom upravnom postupku **ne bi zavisila od objektivne procjene** koja je sadržana u materijalnim propisima, nego od **subjektivne procjene stranaka i voditelja** upravnog postupka.

U konkretnom slučaju predmet postupka povodom kojeg je podnesen prijedlog za obnovu bilo je osnivanje obrtničke radnje.

Zakonom o obrtu i srodnim djelatnostima u Federaciji BiH ("Službene novine Federacije BiH" broj: 75/21), a ni bilo kojim drugim zakonom, vlasnicima susjednih stambenih i drugih objekata pored objekta u kome će se obavljati obrt **nije dato pravo da učestvuju u upravnom postupku** donošenja rješenja o osnivanju obrtničke radnje, zbog čega i po shvatanju suda tužilac **nema pravo da učestvuje** u tom postupku.

Ovo tim prije ako se ima u vidu okolnost da vlasnici susjednih stambenih i drugih objekata pored objekta u kome će se obavljati obrt, pa samim tim i tužilac, zaštitu svojih eventualno povrijeđenih prava mogu da traži u drugim za to predviđenim upravnim postupcima, kako to pravilno primjećuje prvostepeni organ, ali i u sudskim postupcima za smetanje posjeda i naknadu štete.

Stoga sud smatra da tužilac u odredbama člana 246. tačka 9. Zakona o upravnom postupku nije imao valjan pravni osnov za podnošenje predmetnog prijedloga za obnovu postupka, te da je prvostepeni organ pravilno ocijenio da tužilac nema svojstvo stranke u tom postupku, i da je njegov prijedlog podnesen od neovlaštenog lica, zbog čega se mora odbaciti kao nedozvoljen.

Sud je detaljno cijenio i analizirao pomenute i ostale navode tužbe, ali je ocijenio da oni, po odredbama materijalnog i procesnog prava, nisu od uticaja na drugačije presuđenje i drugačije rješavanje ove upravne stvari, zbog čega je, na osnovu odredaba člana 36. stav 1. i 2. Zakona o upravnim sporovima ("Službene novine Federacije BiH", broj 9/05), valjalo odlučiti kao u izreci presude.

Zapisničar:
Edina Hasić, s.r.

Sudija:
Predrag Krsmanović, s.r.

POUKA: Protiv ove presude nije dozvoljena žalba.